

Avalent>Kohtumenetlused>Tsiivilasjad>Dokumentide kättetoimetamine: õigusdokumentide ametlik edastamine

inglise keel

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [SI](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Swipe to change

Dokumentide kättetoimetamine: õigusdokumentide ametlik edastamine

Sloveenia

1 Mida tähendab õigustermin „dokumentide kättetoimetamine“ praktikas? Miks on dokumentide kättetoimetamise kohta kehtestatud eraldi normid?

Dokumentide kättetoimetamine tähendab reaalselt paberite ja dokumentide üleandmist füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes on menetluse poolel. Ühelt poolt tähendab see, et adressaadile antakse teada kohtu või poole menetlustoimingutest, ja teiselt poolt saab kohus usaldatava kinnituse selle kohta, et pooled on dokumendid kätte saanud. Kinnitus selle kohta, et dokumendid on korrektselt kätte toimetatud, on üks menetluse tavapärase läbiviimise tingimus ning samuti tagab dokumentide korrektne kättetoimetamine *audi alteram partem* põhimõttest kinnipidamise. Seega on dokumentide kättetoimetamine kohtu menetlustoiming, mille eesmärk on teavitada pooli menetlusest ning vastaspoole ja kohtu menetlustoimingutest, ja mis samal ajal tagab poolele õiguse vastata.

Erieeskirjad dokumentide kättetoimetamise kohta on vajalikud mitmesuguste tsiviilkohtumenetluse põhimõtete järgimiseks ning selleks, et ilma põhjendamatu viivitusega oleks tagatud tõhus kohtulik kaitse, sest dokumentide kättetoimetamisega tagatakse, et kõiki osalisi teavitatakse kohtu ja/või poolel menetlustoimingutest. Dokumentide kättetoimetamise erieeskirjad hõlmavad ka kaitset dokumentide ebaõige kättetoimetamise eest.

2 Millised dokumendid tuleb ametlikult kätte toimetada?

Pooltele või osalistele toimetatakse kätte kõik kohtudokumendid, mille kohta sätestatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 142 (edaspidi „ZPP“; Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne [*Uradni list RS*], nr 73/07 – ametlik konsolideeritud tekst, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – konstitutsioonikohtu otsus, 121/08 – konstitutsioonikohtu korraldus, 57/09 – konstitutsioonikohtu otsus, 12/10 – konstitutsioonikohtu otsus, 50/10 – konstitutsioonikohtu otsus, 107/10 – konstitutsioonikohtu otsus, 75/12 – konstitutsioonikohtu otsus, 76/12 – muudetud, 40/13 – konstitutsioonikohtu otsus, 92/13 – konstitutsioonikohtu otsus, 6/14, 10/14 – konstitutsioonikohtu otsus, 48/14 ja 48/15 – konstitutsioonikohtu otsus), et hagid ja kohtuotsused, mille suhtes edasikaebamine on lubatud, erakorralised õiguskaitsevahendid ja maksekäskude tasumise kohta kohtule hagide ja kaitsetaotluste esitamise ja õiguskaitsevahendite eest, ning kutsed pooltele kokkuleppearutelul või esimestel aruteludel osalemiseks, kui kokkuleppearutelul ei ole kavva võetud, toimetatakse pooltele isiklikult kätte, kusjuures nii füüsilist kättetoimetamist kui ka kättetoimetamist turvalisi elektroonilisi vahendeid kasutades loetakse füüsiliseks dokumentide kättetoimetamiseks kooskõlas ZPP sätetega. Muud dokumendid toimetatakse isiklikult kätte vaid juhul, kui seadusega nii sätestatakse või kohus otsustab, et saadetavate originaaldokumentide tõttu või muudel põhjustel on suurem ettevaatus vajalik.

3 Kes vastutab dokumentide kättetoimetamise eest?

Dokumendid toimetatakse kätte postiga, kohtuametnike poolt, antakse üle kohtus või muul seaduses sätestatud viisil. Vastaspoole ettepanekul võivad kohtud tellida dokumentide kättetoimetamise juriidilistelt või füüsilistelt isikutelt, kes teevad seda registreeritud tegevusena justiitsministeeriumilt saadud eriloa alusel, kusjuures asjaomase teenuse eest tasub teenuse kasutamise ettepaneku tegija (ZPP artikkel 132). Pooled võivad kohtule teada anda, et nad soovivad dokumentide kättetoimetamist elektrooniliselt nende taotluses märgitud turvalisele e-posti aadressile. Asjaomane märgitud e-posti aadress on samaväärne poole alalise elukoha või registreeritud asukoha aadressiga. Kui pool esitab dokumendid turvalisi elektroonilisi vahendeid kasutades, siis eeldatakse, et ta soovib, et dokumendid toimetatakse talle ka kätte elektrooniliselt, välja arvatud juhul, kui ta on avaldanud teistsugust soovi. Kui kohus leiab, et dokumente ei ole elektrooniliselt võimalik turvaliselt kätte toimetada, toimetab ta dokumendid kätte füüsiliselt ning avaldab sellise kättetoimetamise põhjuse. Riigiasutustele, advokaatidele, notaritele, tädevijatele, eksperttunnistajatele, kohtuhindajatele, kohtutõlkidele, vastuvõtjatele ning muudele isikutele või asutustele toimetatakse dokumendid alati kätte elektrooniliselt, turvalisele e-posti aadressile. Sloveenia Vabariigi Ülemkohus koostab ja avaldab oma veebilehel nimekirja isikutest ja asutustest, kelle suhtes võib eeldada, et nende usaldusväärsus on nende töö iseloomu tõttu suurem. Asjaomased nimekirjas olevad isikud ja asutused peavad avama turvalise e-posti aadressi, edastama selle Sloveenia Vabariigi Ülemkohtule ja teatama talle ka oma e-posti aadressi mis tahes muudatustest. Kõnealuses nimekirjas avaldatud aadressi loetakse ametlikuks turvaliseks e-posti aadressiks.

Riigiasutustele, juriidilistele isikutele ja ettevõtjatele loetakse dokumendid kättetoimetatuks, kui need antakse üle isikule, kes on volitatud neid vastu võtma, või ettevõtte kontoris, tegevuskohas või registreeritud asukohas asuvalle töötajale (ZPP artikkel 133). Sõjaväelastele ja politseinikele võib dokumendid vajadusel samuti kätte toimetada nende komandöride või otseste ülemuste kaudu. Ka teisi dokumente võib neile sel viisil kätte toimetada (ZPP artikkel 134). Vangistuses olevatele isikutele toimetatakse dokumendid kätte vangla või muu asutuse juhtkonna kaudu, kus nad kannavad karistust või vabadusekaotust (ZPP artikkel 136).

Kui poolel on seadusjärgne esindaja või volikirja alusel määratud esindaja, toimetatakse dokumendid asjaomase seadusjärgse või volikirja alusel määratud esindaja kätte, välja arvatud juhul, kui käesolevas dokumendis on sätestatud teisiti, ning selle alusel võib dokumentide kättetoimetamine advokaadile, kes on esindaja volikirja alusel, toimuda nende üleandmise teel advokaadibüroos töötava isiku kätte (ZPP artiklid 137 ja 138).

4 Adressi väljaselgitamine**4.1 Kui lähituda dokumentide kättetoimetamisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 (kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) kohaselt, siis kas teie liikmesriigi vastuvõttev asutus püüab omal algatusel välja selgitada kättetoimetatavate dokumentide adressaadi asukohta, kui adressaat ei ela enam edastavale asutusele teadaoleval aadressil?**

Liikmesriikides toimub dokumentide kättetoimetamine kooskõlas riigisisestest eeskirjadega. Tsiiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 143 lõikes 3 (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne [*Uradni list RS*], nr 45/08, muudetud) sätestatakse kohtu kohustus hankida informatsiooni selle kohta, kas aadress, kuhu tehti katse dokumente kätte toimetada, on sama kui ametlikes dokumentides avaldatud kättetoimetamise aadress. See tähendab, et juhul kui kättetoimetamine näidatud aadressil ebaõnnestus (mis tahes põhjusel), peab kohus kontrollima aadressi keskest rahvastikuregistrist. Kohus peab toimima selliselt siis, kui menetlus viiakse läbi Sloveenias, aga ka siis, kui dokumentide kättetoimetamine toimub mõne teise liikmesriigi kohtu palvel (siseriikliku menetluse

autonoomia põhimõte). Kui dokumendid on tarvis kätte toimetada juriidilisele isikule, siis kontrollitakse kooskõlas ZPP artikli 139 kolmanda lõiguga aadressi äriregistrist (AJPES), kus juriidiliste isikute registreeritud asukoha kontaktandmed on avalikult kättesaadavad. Kui sealt teavet ei leita, siis tagastab kohus dokumendid need talle edastanud asutusele.

4.2 Kas välisriigi kohtuasutustel ja/või kohtumenetluse pooltel on võimalik kasutada teie liikmesriigi registreid või teenuseid, mis võimaldaksid välja selgitada isiku kehtiva aadressi? Kui jah, siis millised registrid või teenused on olemas ja milliseid menetlusi tuleks järgida? Kas selle eest tuleb ka tasuda?

Neil ei ole juurdepääsu asjaomasele teabele; isikuandme kaitse tõttu on selline juurdepääs rangelt piiratud. Kui välisriigi asutus soovib saada haldusüksustelt teavet üksikisiku elukoha kohta, tuleb taotlust esitada sloveenia keeles (selle teenuse eest lõive või tasud ei võeta) ning seejärel haldusüksus otsustab siseriiklike õigusaktide alusel, kas taotlust on võimalik täita. Kui teabe saamist taotleb füüsiline isik, on päringut veelgi raskem teha. Haldusüksuste teatel ei väljasta nad pooltele sellist teavet. Lisaks on veel võimalus esitada päring diplomaatilisi kanaleid kasutades.

Nagu eespool märgitud, kontrollib ja hangib Sloveenia asjakohase jurisdiktsiooniga kohus välisriigi kohtu palvel ainult teavet isiku aadressi kohta.

4.3 Kuidas menetlevad teie liikmesriigi ametiasutused nõukogu 28. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1206/2001 (liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades) alusel saadetud taotlusi, mille eesmärk on välja selgitada isiku kehtiv aadress?

Kui kohus on saanud tõendite esitamise palve, teeb kohus päringud üksikisiku elukohta kohta (otsides seda kesksest rahvastikuregistrist või saates päringu haldusüksusele).

5 Kuidas dokumendid tavaliselt kätte toimetatakse? Kas on võimalik kasutada ka alternatiivseid meetodeid (lisaks 7. punktis osutatud asenduskättetoimetamisele)?

Üldjuhul toimetatakse dokumendid kätte posti teel, kuid need võib kätte toimetada ka kohtuametnik, neid võidakse kätte anda kohtus või muul viisil, nagu on õigusaktides ette nähtud, samuti võivad neid kätte toimetada juriidilised või füüsilised isikud, kes teevad seda registreeritud tegevusena justiitsministeeriumilt saadud eriloa alusel, ning elektrooniliselt (vt punkt 3).

6 Kas teie riigi tsiviilmenetluses lubatakse dokumentide elektroonilist kättetoimetamist (kohtu- või kohtuväliste dokumentide kättetoimetamine elektrooniliste sidevahendite, nagu e-post, internetipõhine turvaline rakendus, faks, tekstisõnum jne abil)? Kui jah, siis millist liiki menetluste puhul on see lubatud? Kas sellise dokumentide kättetoimetamise meetodi kasutamise võimaluse/lubatavuse suhtes kehtivad sõltuvalt aadressaadist (õigusvaldkonna esindaja, juriidiline isik, äriühing või muu ettevõtlussektori liige jne) piirangud?

Jah. Dokumentide kättetoimetamine toimub kasutajate turvalistele e-posti aadressidele e-kohtu veebilehe kaudu, mida haldab Sloveenia Vabariigi Ülemkohus.

Elektrooniline dokumentide kättetoimetamine on lubatud tsiviilmenetlustes ja muudes tsiviilkohtumenetlustes, mille raames kohaldatakse dokumentide elektroonilise kättetoimetamise suhtes tsiviilkohtumenetluse seadust, nt menetlustes, mis on seotud kaubandusvaidlustega, töö- ja sotsiaalküsimustega, mitte-tsiviilkorras lahendatavate asjadega, pärandiga (elektroonilist kättetoimetamist ei kasutata veel kõikides taolistes menetlustes) ning maa kinnistamise ja maksejõuetusega seotud menetlustes ja täitemenetlustes (elektroonilist kättetoimetamist kasutakse juba kõikides kõnealustes menetlustes).

Kasutajatele kehtivad piirangud sõltuvad sellest, millisesse rühma kasutaja kvalifitseerub. Esmalt on kasutajad jaotatud järgmistesse üldistesse rühmadesse:

- kasutajad, kes ei pea e-kohtu süsteemi kasutamiseks isikusamasust tõestama (tavalised kasutajad),
- kasutajad, kes sisenevad e-kohtu süsteemi kasutajanime ja salasõnaga (registreeritud kasutajad), ja
- kasutajad, kes sisenevad e-kohtu süsteemi kasutajanime, salasõna ja elektroonilise sertifikaadiga (kvalifitseeritud kasutajad).

Kvalifitseeritud kasutajate hulka kuuluvad:

- majasisesed kvalifitseeritud kasutajad (kohtunikud ja kohtuametnikud, kellel on õigus teatavat tüüpi tsiviilkohtumenetluste korral e-ülesandeid täita), ja
- majavälised kvalifitseeritud kasutajad (notarid, advokaadid, tädeviijad, vastuvõtjad, riigi õigusnõunikud, riigiprokuratuur, kinnisvaraettevõtted ning kohalike omavalitsuste õigusnõunikud, s.o üksused, kellel on esindaja või kohtuasutuse roll tsiviilkohtumenetluses, ning kasutajad/pooled, s.o juriidilised isikud, füüsilised isikud või riigi või kohaliku omavalitsuse asutused, kes on tsiviilkohtumenetluse pooled.

7 Asenduskättetoimetamine

7.1 Kas teie liikmesriigi õigusega on lubatud kasutada muid kättetoimetamise viise (nt teate saatmine kodusel aadressil, avalik teavitamine kohtuaituri, postiteenuse või plakatite kaudu) olukordades, kus dokumentide aadressaadile kättetoimetamine on osutunud võimatuks?

Kohtudokumentide kättetoimetamise juures tuleb vahet teha tavalises korras kättetoimetamise ja isikliku kättetoimetamise vahel.

Tavalises korras kättetoimetamise korral tuleb esmalt püüda dokument asendajale üle anda. See tähendab, et juhul kui isikut, kellele dokumendid tuleb kätte toimetada, ei leita tema elukohast, antakse dokumendid üle samas majapidamises elavale täiskasvanud pereliikmele, kes on kohustatud need vastu võtma (ZPP artikli 140 lõige 1). Ainult juhul, kui selline üleandmine ei osutu võimalikuks, võib füüsilisele isikule dokumente kätte toimetav isik panna need elukoha aadressil olevasse postkasti. Juhul kui aadressaadil ei ole postkasti või see ei ole kasutuskõlblik, viiakse dokumendid kohtule, kes kättetoimetamise teenuse tellis, ning juhul kui dokument saadeti postiga, aadressaadi elukohajärgsesse postkontorisse, ning aadressaadi uksele jäetakse dokumentide kättetoimetamise kohta teade, milles on märgitud dokumentide kättesaamise koht (ZPP artikkel 141, lõiked 1 ja 2). Juriidilisele isikule toimetatakse dokumendid kätte registris märgitud aadressil. Juhul kui sellel aadressil ei ole võimalik dokumente üle anda, toimub kättetoimetamine nii, nagu on kirjeldatud eespool füüsiliste isikute puhul, kusjuures dokumendid või teade kättetoimetamise kohta jäetakse registris märgitud aadressile.

Isiklik kättetoimetamine tähendab, et dokumendid antakse poolele isiklikult üle. Kooskõlas ZPP artikliga 142 loetakse kohtudokumentideks järgmisi dokumente: hagiavaldused; kohtuotsused, mille suhtes edasikaebamine on lubatud; erakorralised õigusmeetmed ja maksekäskud kohtulõivude tasumiseks kooskõlas ZPP artikliga 105 (hagide, vastuhagide, rahumeelse tühistamise ettepanekute jms eest) ning kutsed pooltele kokkuleppearuteluks või esimeseks aruteluks, kui kokkuleppearutelu ei ole kavva võetud. Muud dokumendid toimetatakse isiklikult kätte vaid juhul, kui seaduses on nii sätestatud või kui kohus otsustab, et saadetavate originaaldokumentide tõttu on see vajalik.

Juhul kui aadressaadile ei ole võimalik dokumente otse üle anda, toimetatakse dokumendid füüsilisele isikule isiklikult kätte, viies dokumendid kohtule, kes kättetoimetamise teenuse tellis, ning juhul kui dokumendid saadeti postiga, aadressaadi elukohajärgsesse postkontorisse, ning aadressaadi uksele jäetakse dokumentide kättetoimetamise kohta teade, milles on märgitud dokumentide kättesaamise koht ning tähtaeg, mille jooksul tuleb dokumendid välja võtta.

Juhul kui pooled või nende seadusjärgsed esindajad muudavad oma aadressi enne seda, kui neile toimetatakse kätte teises astmes tehtav otsus, millega menetlus lõpeb, peavad nad sellest muudatusest kohtule viivitamata teatama. Kui nad jätvavad selle tegemata, teeb kohus korralduse, et edaspidi toimetatakse menetlusega seotud dokumendid asjaomasele poolele kätte nii, et need riputatakse kohtu teadetetahvile. Dokumendid loetakse kättetoimetatuks kaheksa päeva pärast seda, kui need riputati kohtu teadetetahvile (ZPP artikkel 145).

7.2 Kui kasutatakse muid viise, siis kuidas loetakse dokumendid kätte toimetatuks?

Tavalises korras kättetoimetamise korral loetakse dokumendid kättetoimetatuks päeval, mil need asetati postkasti ja mille kohta on aadressaadile konkreetselt teada antud. Juhul kui aadressaadil ei ole postkasti, loetakse kättetoimetamise kuupäevaks kuupäeva, mil ukse külge kinnitati teade dokumentide kättetoimetamise kohta.

Dokumentide isikliku kättetoimetamise korral loetakse dokumendid kättetoimetatuks kuupäeval, mil adressaat dokumendid ära võtab. Kui adressaat jätab dokumendid 15 päeva jooksul ära võtmata, eeldatakse, et dokumendid on pärast selle tähtaja lõppemist kätte toimetatud. Pärast asjaomase tähtaja lõppemist paneb kohtukuller need adressaadi postkasti või kui adressaadil ei ole postkasti või see on kasutuskõlbamatu, viib tagasi kohtule.

7.3 Kui kättetoimetamise muu viis seisneb dokumentide teatavasse kohta (nt postkontoris) hoiule andmises, siis kuidas sellest adressaadile teatatakse?

Dokumentide tavalises korras kättetoimetamise korral, kui dokumendid pannakse postkasti, teatab kohtukuller adressaadile dokumentide õiguslikest tagajärgedest ning märgib kättetoimetamisteatisele ja dokumentidele endile dokumentide postkasti jätmise põhjuse ja kuupäeva koos oma allkirjaga. Kui adressaadil postkast puudub ja dokumendid viiakse kohtule/postkontoris, jätab kohtukuller elukoha ukse külge teate dokumentide kättetoimetamise kohta, märkides sellel ära dokumentide kättesaamise koha ja selle, millal need loetakse kättetoimetatuks.

Dokumentide isikliku kättetoimetamise korral jätab kohtukuller postkasti teate, milles märgib kus dokumendid asuvad, dokumentide äravõtmise tähtaja ning millised on tagajärjed, kui adressaat jätab dokumendid ära võtmata. Kohtukuller märgib teatele ja üleantavatele dokumentidele endile dokumentide adressaadi juures hoiustamise põhjuse ja kuupäeva koos oma allkirjaga.

7.4 Millised tagajärjed on sellel, kui adressaat keeldub dokumente vastu võtmast? Kas dokumendid loetakse kätte toimetatuks, kui keeldumine ei olnud õiguspärane?

Juhul kui isik, kellele dokumendid on adresseeritud, või isik, kes on kohustatud dokumendid ära tooma, ei soovi ilma seadusest tuleneva põhjuseta dokumente vastu võtta, jätab kohtukuller need isiku elu- või töökohta või postkasti, või kui postkast puudub, kinnitab ta dokumendid elukoha ukse külge. Kohtukuller märgib kättetoimetamisteatisele kättetoimetamisest keeldumise kuupäeva, kellaaja ja põhjuse ning koha, kuhu dokumendid on jäetud. Seejärel eeldatakse, et dokumendid on kätte toimetatud (ZPP artikkel 144).

8 Välisriigist pärit dokumentide kättetoimetamine postiteenuseid kasutades (määruse artikkel 14)

8.1 Kui postiteenus toimetab teie liikmesriigis adressaadile kätte välisriigist pärit dokumendi olukorras, kus on tarvis vastuvõtuteatist (määruse artikkel 14), siis kas postiteenus toimetab dokumendi kätte ainult otse adressaadile või tohib ta kooskõlas siseriiklike postiteenust käsitlevate normidega toimetada dokumendi kätte ka muule samal aadressil elavale isikule?

Postiteenuste seaduses (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne [*Uradni list RS*], nr 51/09, 77/10 ja 40/14 – ZIN-B) sätestatakse, et tähitud ja kindlustatud postisaadetised toimetatakse adressaatidele isiklikult kätte nende aadressile. Kui see ei ole võimalik, antakse tähitud ja kindlustatud postisaadetis ühele täiskasvanud pereliikmetest või posti vastu võtma volitatud isikule (Postiteenuste seaduse artikkel 41), kusjuures täiskasvanud pereliikmeks loetakse isikut, kes on vanem kui 15 aastat ja kel on adressaadiga ühine majapidamine („Universaalse postiteenuse osutamise üldtingimused“ alates 1. septembrist 2014).

8.2 Kuidas saab teie liikmesriigi postiteenust käsitlevate normide kohaselt toimetada kätte välisriigist pärit dokumente määruse nr 1393/2007 artikli 14 kohaselt olukorras, kus kättetoimetamise aadressil ei ole eest leitud adressaati ega ühtegi muud dokumente vastu võtma pädevat isikut (kui see on siseriiklike postiteenust käsitlevate normide kohaselt lubatud)?

Kui eespool viidatud isikutele ei ole võimalik tähitud posti kätte toimetada (adressaadile isiklikult / täiskasvanud majapidamise liikmele või isikule, kes on volitatud dokumente vastu võtma) nende puudumise tõttu, jätab kohtukuller postkasti teate, milles märgib postisaadetise kättesaamise koha ja tähtaja. Juhul kui adressaat jätab saadetise postiteates märgitud tähtaja jooksul välja võtmata, saadetakse see saatjale tagasi. Juhul kui adressaat ei soovi tähitud ja kindlustatud postisaadetist vastu võtta, märgib kohtukuller saadetisele või kättetoimetamisteatisele saadetise vastuvõtmisest keeldumise kuupäeva ja põhjuse ning tagastab saadetise saatjale.

8.3 Kas postkontor võimaldab dokumentidele teatava aja jooksul järele tulla, enne kui dokumendid kättetoimetamise võimatuse tõttu tagasi saadetakse? Kui jah, siis kuidas teatatakse adressaadile, et ta peaks postkontoris dokumentidele järele tulema?

Saadetise võib kätte saada postkontorist 15 päeva jooksul alates kuupäevast, mil adressaadile teatati selle saabumisest. Erandiks on seejuures välismaalt saadetud pakid, millele saatja on paki saatmisel määranud tähtaja, mis on lühem kui 15 päeva. Postisaadetise väljavõtmise tähtajad määratakse kindlaks kalendri alusel ja need algavad alates järgmisest päevast peale päeva, mil adressaat sai teate saadetise saabumise kohta. Selliste postisaadetiste postkontoris hoidmise tähtajad, mis on saadetis nõudmiseni ja postkontoris nimekastide kasutajatele, määratakse kindlaks kalendri alusel, ja need algavad järgmisest päevast pärast päeva, mil saadetis postkontoris saabus (universaalse postiteenuse osutamise üldtingimuste artikkel 27).

Adressaadi postkasti jäetakse teade, millel on märgitud postisaadetise kättesaamise koht ja tähtaeg, mille lõpuni on saadetist võimalik kätte saada.

9 Kas dokumentide kättetoimetamise kohta jääb kirjalik tõend?

Kättetoimetamisteatis on tõend dokumendi kättetoimetamise kohta. Kättetoimetamisteatise allkirjastavad vastuvõtja ja kohtukuller, kusjuures vastuvõtja kirjutab kättetoimetamisteatisele oma käega ja sõnadega vastuvõtmise kuupäeva. Juhul kui vastuvõtja ei oska kirjutada või ei ole suuteline allkirja andma, kirjutab kohtukuller tema täieliku nime ja vastuvõtmise kuupäeva sõnadega ning lisab märke põhjuse kohta, miks vastuvõtja allkirja ei andnud.

Juhul kui vastuvõtja ei soovi kättetoimetamisteatist allkirjastada, märgib kohtukuller selle asjaolu kättetoimetamisteatisele ning kirjutab sõnadega kättetoimetamise kuupäeva; seejärel eeldatakse, et dokumendid on kätte toimetatud. Kui dokumentide kättetoimetamine toimub ZPP artikli 142 kolmanda lõigu kohaselt (üleandmine asendajale või „fiktiivne“ üleandmine; vt ka punktid 8.2 ja 7.3), märgitakse kättetoimetamisteatisele kuupäev, mil teade jäeti adressaadi juurde, ning kuupäev, mil dokumendid viidi kohtule või postkontoris.

Kui ZPP kohaselt antakse dokumendid üle isikule, kes ei ole see isik, kellele dokumendid tuleb kätte toimetada, märgib kohtukuller nende isikute vahelise seose kättetoimetamisteatisele (ZPP artikli 149 lõige 5).

10 Mis saab siis, kui adressaat ei saa mingil põhjusel dokumente kätte või kui kättetoimetamisel rikutakse seadust (nt kui dokumendid toimetatakse kätte kolmandale isikule)? Kas kättetoimetamine võib sellest hoolimata kehtida (nt kas seadusrikkumist saab heastada) või tuleb dokumendid uuesti kätte toimetada?

Kättetoimetamisteatis sisaldab kõiki avaliku dokumendi elemente ja selles kinnitatavate asjaolude tõele vastavus on seega tõendatud. On siiski vastuvõetav, kui tõendatakse, et selles märgitud asjaolud ei vasta tõele.

Juhul kui adressaat ei saa dokumente kätte või kui viidatakse ebakorrektselt kättetoimetamisele, tähendab see, et dokumentide kättetoimetamise juures on võimalik teatavad puudujäägid või vead kõrvaldada. Seetõttu ei tohi adressaadid viidata ebakorrektselt kättetoimetamisele, kui nende käitumise järgi on üheselt selge, et vaatamata ebakorrektselt kättetoimetamisele said nad dokumentide sisust teada muul viisil. Sama kehtib ka juhul, kui dokumendid jõuavad lõpuks siiski adressaadi kätte (nt adressaat võtab dokumendid välja pärast nende väljastamist tähtaja lõppemist). ZPPs on sätestatud sama põhimõte. Seal on märgitud, et kättetoimetamise eeskirjade rikkumisele ei või viidata juhul, kui adressaat võtab dokumendid välja rikkumisele vaatamata. Sel juhul loetakse dokumendid kättetoimetatuks hetkel, mil adressaat need tegelikult välja võtab (ZPP artikkel 139 lõige 5).

Dokumentide kättetoimetamise vigu võib kõrvaldada või parandada ka *restitutio ad integrum* teel, kusjuures eelneva staatuse taastamine on võimalik juhul, kui viivitus teatava menetlustoimingu kõrvaldamisel põhjustab sündmuse, mida pool – vaatamata piisavale nõuetekohasele hoolsusele – ei ole võimeline prognoosima või ära hoidma. Kui pool jäi ilma võimalusest osaleda kohtulikul arutelul või mõõdus mõne juriidilise toimingu tähtaeg ja pool on seetõttu kaotanud õiguse asjaomast toimingut teha, lubab kohus tema ettepanekul tal seda hiljem teha (taastab eelneva staatuse), kui kohus tunnustab, et pool ei saanud arvestatava põhjuse tõttu osaleda kohtulikul arutelul või pidada kinni tähtajast. Kui *restitutio ad integrum* on lubatud, siis pöörduv menetlus tagasi seisundisse, mis tal oli enne viivitust, ning tühistatakse kõik otsused, mille kohus tegi viivituse tõttu (ZPP artikkel 116).

Ettepanek tuleb esitada 15 päeva jooksul alates kuupäevast, mil lõppes põhjus, mis takistas poolt kohtulikult arutelul osalemast või tähtaega järgimast, ja kui pool kuulis viivitusest hiljem, siis alates kuupäevast, mil ta sellest teada sai. *Restitutio ad integrum*'i ei saa taotleda, kui viivitusest on möödunud rohkem kui kuus kuud (ZPP artikkel 117). Nii subjektiivsed kui ka objektiivsed tähtajad on õiguslikult välistavad tähtajad ja neid ei saa pikendada.

11 Kas dokumentide kättetoimetamise eest peab maksma? Kui jah, siis kui palju?

Kättetoimetamine posti teel on üldiselt aktsepteeritud meetod kohtudokumentide kättetoimetamiseks ja see ei põhjusta pooltele lisakulu. Dokumentide kättetoimetamine mõnel muul viisil (nt eraldi teenusepakkuja poolt, kes toimetab dokumente kätte oma registreeritud äritegevusena) tähendab lisakulusid ja seepärast võib kohus sellist teenust tellida ainult poole nõudmisel, kes peab tegema piisava suurusega ettemakse selle kulu katmiseks. Vastavalt kriminaal- ja tsiviilmenetluse dokumente kätte toimetavate isikute tööd käsitlevatele eeskirjadele on kohtukulleritel õigus saada kompensatsiooni ja nende kulud tuleb katta vastavalt nende ja kohtu vahel sõlmitud lepingule, mille alusel kohus määrab kindlaks makstava summa ja kulude hüvitamise.

Viimati uuendatud: 12/01/2017

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.